

Norrvidinge kyrka

55.83833, 13.0975

Norrvidinge kyrka uppfördes i slutet av 1100-talet. Men på platsen fanns redan tidigare en stavkyrka byggd omkring år 1060. Ett minne från denna första kyrka på platsen finns i vapenhuset. En stavplanka som hittades i början av 1950-talet ovanför korvalvet. Den har med dendrokronologisk metod daterats till att komma från en 200 år gammal ek som fälldes år 1061.

På 1600-talet brann prästgården ner och den dåvarande kyrkoherden tvingades bosätta sig i annexet i Dagstorp. Prästgården drabbades av fler bränder. På 1760-talet förstördes många av kyrkans äldre inventarier i en brand som drabbade byn och prästgården, där många av föremålen förvarades. Även kyrkböckerna blev lågornas rov, men prästen J E Hillander lyckades med hjälp av de gamla i församlingen till en del rekonstruera innehållet i böckerna.

Den stora befolkningsökningen på 1700-talet gjorde att kyrkan behövde byggas ut, vilket skedde i flera omgångar. På 1780-talet förlängdes den medeltida stenkyrkans långhus åt väster, och 1822 fick kyrkan en större utbyggnad åt norr, den så kallade nykyrkan. I samband med detta revs den gamla sakristian, som hade byggts på 1620-talet av kyrkoherden Johannes Sörensen (Ystadiensis). Han och hans hustru begravdes senare i sakristian. Och i koret finns en gravsten över en annan präst, kyrkoherden Östman och dennes hustru. Paret Östman finns också avbildade på två målningar på orgelpodiet.

Det nuvarande tornet invigdes 1854 efter att ha varit planerat redan 1780.

I kyrkan finns kalkmålningar från flera epoker. I valvkapporna finns figurmålningar från slutet av 1400-talet föreställande delar av Skapelseberättelsen, målade av den så kallade Lilla Harriegruppen. De fyra valvkapporna visar skapandet av himlakropparna, skapandet av växter och djur, skapandet av Eva samt instiftandet av äktenskapet. Bladmotivet i valvhjässan målas av Snårestadsverkstaden redan på 1300-talet. Det äldsta målningarna finns i absiden och i korets valvbåge. Målningarna som utfördes redan på 1200-talet har i absidens hjälmval ett Magestas Domini-motiv, alltså Kristus sittande på en regnbåge inom en manorla, omgiven av evangelistsymboler. Av dessa är fortfarande Markislejonet och Matteusängelen synliga.

Den gamla altaruppsatsen som nu står i tvärskeppet skapades av Claus Giertsson år 1694, blev delvis övermålad på 1830-talet. Bilderna föreställer Jesus i ortagården, Jesus på korset samt återuppståndelsen. Till altaruppsatsen hör också en förgylld strålsol med hebreiska tecknet för Gud, från 1753. Strålsolen sitter nu över västingången.

Vid en inventering 1830 beskrev kyrkoherden i Norrvidinge, Lars Peter Wählin, predikstolen så då såg ut precis som idag. I beskrivningen berättas att den tillkommit i början av 1600-talet. Den är mycket lik de predikstolar som den kände träsnidaren Jacob Kremberg gjorde vid den tiden i södra och västra Skåne. Predikstolen är förutom de fyra evangelisterna även försedd med det danska riksvapnet och den danske kungen Kristian IV:s valspråk "Pietas Format Regina"

Krucifixet är från 1475, och dopfunten som är av rödaktig sandsten tillverkades någon gång på 1100-talet. Dopfatet i mässing är från 1500-talet.

Vid en restaurering i början av 1950-talet fick kyrkan ett nytt altare samtidigt som man tog fram de tidigare överkalkade målningarna i kortaket, som föreställer den dömande Kristus.

Kyrkans orgel är byggd av Mårtenssons orgelfabrik i Lund och invigdes 1977. Den är helmekanisk och har 13 stämmor på 2 manualer och pedal, men orgelfasaden är från 1886 och är skapad av Ludvig Peterson för kyrkans första orgel som levererades från en firma i Malmö.

Källor:

Webb: Teckomatorps församling.

Webb: Riksantikvarieämbetets bebyggelseregister.

Pdf: "Norrvidinge kyrka - Kulturhistorisk karaktärisering och bedömning". Lunds stift Kristina Simonsson 2015.